

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Metamorphosis Insectorum Surinamensium

Merian, Maria Sibylla

Amsterdam, [1705]

De XXI. Afbeelding.

urn:nbn:de:gbv:45:1-14107

DE XXI. AFBEELDING.

DEze geele vrucht word in America *Marquiaas* genoemd, de bloem die voor deze vrucht gaat is een passie bloem, maar veel grooter als die in Europa. De bloem geeft een zeer lieflyken reuk van sig, die men van verre rieken kan; het gewas loop op als een Winde, en is zeer bekwaam om prieden in de hove te laten bewassen, hoewel de Hollanders in Suriname daar geen groot gebruik van maken, in twee jaren is een pried heel dicht daar mede bewassen, daar sig allerlei vliegende gediertens ophouden van wegen den reuk der bloemen, de vrucht besluit in sig swart zaat, met een witte lymigheid omzet, het welke verkoelend en lieflyk om te eten is.

De eerste Rups die op het groote blad zit, nuttigt dezelve tot zyne spys, den 28. May 1701. om spon het sig en wierd tot een Poppeke, dat nevens de Rups legt, waar uit den 7. Juny een Cappelletjen kwam, als hier vliegende vertoond word.

De tweede op de steel leggende groene Rups heb ik den laatsten May op de voornoemde bloemen gevonden, dezelve etende en zittende in een zeer zeltzame wooninge, te zamen gezet uit veele kleine pypjes op holle houtjes, deze Rups liep in dit huisjen gints en weer, dan uit een, dan weder uit een ander pypje uitkykende, als boven op de knop te zien is. Den 10. Juny kwam daar uit een bruinen met roode vlakken versierde beesje, gelyk hier op den steel zit.

Het derde Rupsken, gelyk een op de vrucht zit, nuttigt ook deze bladen; is my den 4. Juny ingesponnen, zo als een op de steel legt, en den 14. kwam daar een zulke schoone bonte vliege uit met gespleten voeten, gelyk een onder aan den steel zit, deze voeten zyn zeer teeder en vallen af, als men se maar het minste aanraakt.

Dit gewas is de Murucua Guacu van Margrave, en Murucua quarta van Piso, als ook de Clematis indica fructu citri formi, foliis oblongis Plum. 64. Tab. 80. dit gewas werd ook van Tournefort in zyn institutiones rei Herbariae genaamt, Granadilla fructu citriforimi, foliis oblongis, en van Hermannus in Catalogo horti Academici Cucumis Flos passionis dictus Guajava folio major. De Heer Hermans hebbende dit gewas gebracht in zyn Catalogus horti Academici by de andere soorte van gewassen, die gemeenelyk wegens het formaat van haar bloem Passie bloemen werden genaamt, heeft dit zelve gewas echter in den Paradijs Batavi prodromus, onder de soorten van Climmen (waar mede het geen de minste gemeenschap heeft, ten regarde van bloem en zaadhuys) geplaatst, als of een groote misflag in de Catalogus van te vooren had begaan, het geen de zelve Heer echter heeft verbeterd, op het 177. blad van de Paradijs Batavus zelfs.

DE XXII. A F B E E L D I N G.

DEze *roode Lelien* wassen op een witte bol in het wild, hare eigenschap is niet bekend, haare groene bladen hebben een luister als de zyde. Ik heb van de bollen eenige mede gebracht, die hebben in de hoven van Holland eerst haar bloemen, en daar na haar bladen voortgebracht.

Deze op het groene blad leggende hairige Rups, heeft een roode kop en roode voeten, het lyf heeft blauwe vlakken met gele ringen omzet, de haren zyn swart en hard als yzerdraat, sy neemen de groene bladen tot hare spys, den 4. Juny heeft sy een ovaal gespinst gemaakt, en is daar in tot een bruine Poppeken geworden, gelyk een in het midden van de plant legt, waar uit den 30. Juny een schoone Uilke voortkwam, haar voorste vleugels waren hout ofte lichte oker verwich, de achterste vleugels zyn oranje verf met swarte vlakke, gelyk hier een vliegend ver- toond word.

De kleine roode Rups, met groene en witte streepen, heb ik in het gras gevonden tot Surinamen naast deze Lelien, den 10. Augusti maakte sy een wit gespinst gelyk op het groene blad legt, hier uit is den 24. Augusti, een gele en swarte vliegende, (als hier ver- toont word) voortgekomen.

Deze Rups is heel verschillende van die No. 12. op de Banana, ende brengt echter by na een soort van Uilen voort.

Dit gewas is de Lilio-Narcissus Polyanthos, difus Batavus beschreeven met de naam van Li- flore incarnato, fundo ex Luteo albescente Sloane, lium Americanum puniceo flore, Bella dona dic- Cat. Jamaic. en werd van Hermans in zyn Para- tum.